DUBBA · OYSS HAZIRLIK
10. Sınıf Felsefe Dersi 1. Dönem 2. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 3
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

10. Sınıf Felsefe · 1. Dönem 2. Ortak Yazılı (Senaryo 3)

1. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Bir Soru, Dört Cevap

Okul dergisinin "Bir Soru, Dört Cevap" köşesinde bu ay okurlara "Gece gökyüzüne baktığımızda ne görürüz?" sorusu yöneltilmiştir. Dergiye gönderilen cevaplardan dördü, yazarlarının adı verilmeden şöyle yayımlanmıştır:

- **(A)** Gördüğümüz ışık, yıldızdan yıllar önce yola çıkmıştır. Kulübümüzün teleskobuyla bir yıldızın parlaklığını ölçtük, ölçümü farklı gecelerde tekrarladık ve her seferinde aynı sonucu bulduk. Aynı aletle aynı ölçümü yapan herkes bu sonuca ulaşır.
- **(B)** Gökyüzü bana çocukluğumun yaz gecelerini hatırlatıyor. Bu özlemi bir şiire döktüm; dizelerimde yıldızlar, uzaktaki sevdiklerimin bana göz kırpması oldu. Okuyan herkesin şiirde kendi gecesini bulmasını istedim.
- **(C)** İnandığım kutsal kitapta göklerin ve yıldızların, onları yaratanın kudretinin işaretleri olduğu bildirilir. Gökyüzüne baktığımda bu bilgiyi sorgulamaya gerek duymadan kabul eder, şükrederim.
- **(D)** Ben gökyüzüne bakınca şunları sordum: Teleskopla yapılan ölçüm gökyüzünü bize bütünüyle tanıtabilir mi? Bir şiirin güzelliği herkes için aynı mıdır? İnanç ile akıl aynı soruya farklı cevaplar verdiğinde hangisine nasıl güveneceğiz? Bu sorulara verilen cevapları akıl yürüterek arkadaşlarımla tartıştım, kendi gerekçelerimi yazdım; ama tek bir kesin cevaba bağlanmadım.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Her cevabın hangi alanın (bilim, din, sanat, felsefe) bakış açısını yansıttığını aşağıdaki tabloya yazınız. Alanı belirlemenizi sağlayan yöntemi ya da bilgi kaynağını cevaptaki bir ayrıntıyla ilişkilendirerek yazınız.

Cevap	Alan (4x1 Puan)	Yöntem ya da Bilgi Kaynağı ve Gerekçe (4x2 Puan)
(A)		
(B)		
(C)		
(D)		

1.2. (D) cevabından hareketle felsefenin bilim, din ve sanatla nasıl bir ilişki kurduğunu açıklayınız. (4 puan)

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

2. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Göletin Suyu Ağustosa Yeter mi?

İpek, yaz tatilinde dedesinin köyünde yapılan çiftçi toplantısına katılmıştır. Toplantıda söz alan köyün tarım kooperatifi başkanı şunları söylemiştir:

> *"Son üç yılda köyümüze düşen yaz yağışları azaldı ve tarlalarımızı suladığımız göletin suyu her ağustos ayında dibe vuruyor. Tarlaları arklardan salıverilen suyla sulamak, suyun önemli bir bölümünün bitkiye ulaşmadan buharlaşmasına ya da toprağın derinlerine sızıp kaybolmasına yol açıyor. Damla sulama ise suyu borularla doğrudan bitkinin dibine verdiği için aynı ürünü çok daha az suyla yetiştirmemizi sağlıyor. Göletteki suyun hasada kadar yetmesi, köyümüzdeki bütün ailelerin ürününü kurtarabilmesi için şarttır. Kısacası köyümüzdeki tarlalarda arkla sulamayı bırakıp damla sulamaya geçmeliyiz."*

Kooperatif başkanının argümanını mantıksal yapıya dönüştürünüz. Öncülleri P1, P2, P3 ve P4; sonucu C sembolüyle göstererek aşağıdaki tabloya yazınız.

Sembol	Önerme (5x3 Puan)
P1	
P2	
P3	
P4	
C	

3. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Bahçeye Bisiklet Parkı

Bir sitenin yöneticisi, ortak bahçenin bir köşesine bisiklet parkı kurulması önerisini apartman toplantısında oylamaya sunmuştur. Öneriye karşı çıkan dört site sakininin sözleri toplantı tutanağına şöyle geçmiştir:

> ***Hülya Hanım:*** *Bahçeye bisiklet parkı kurmak, bahçeye otomobil park etmekle aynı şeydir; ikisi de sonuçta bir taşıttır. Yıllardır bahçeye otomobil sokulmasını yasaklıyoruz. Öyleyse bisiklet parkını da yasaklamalıyız.*
>
> ***Orhan Bey:*** *Şehrimizde bahçesine bisiklet parkı kuran on iki site var. Bunlardan on birinde bahçe düzeni bozulmamış, yalnızca birinde bahçe dağınık hâle gelmiş. Ben size yalnızca o tek sitenin fotoğraflarını getirdim; öteki on bir siteden söz etmeye gerek görmüyorum. Bu fotoğraflar, bisiklet parkının bahçeyi bozduğunu kanıtlıyor.*
>
> ***Nermin Hanım:*** *Geçen bahar bahçeye yeni çim ekildi ve aynı hafta asansör iki kez bozuldu. Bahçede yapılan her değişiklik asansörü bozuyor demek ki; bisiklet parkı kurulursa asansör yine bozulur.*
>
> ***Ferhat Bey:*** *Sitenin karşısındaki emlak ofisini yirmi yıldır işleten Necdet Bey, bisiklet parkının dairelerimizin değerini düşüreceğini söyledi. Bu işin en saygın ismi böyle diyorsa başka bir gerekçe aramaya gerek yok.*

Her site sakininin sözünde yer alan safsatanın türünü aşağıdaki tabloya yazınız. Belirlediğiniz türün gerekçesini site sakininin sözüyle ilişkilendirerek yazınız.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Site Sakini	Safsata Türü (4x2 Puan)	Gerekçe (4x2 Puan)
Hülya Hanım		
Orhan Bey		
Nermin Hanım		
Ferhat Bey		

4. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Dedemin Bağında Bir Akşam

İpek, köyde dedesiyle birlikte bağda geçirdiği bir akşamı günlüğüne şöyle yazmıştır:

> *"Bağ evinin köşesinde, dedemin babasından kalan eski üzüm cenderesi duruyordu.* ***(1) Cendere, yerinden oynatmak için iki kişi gerekecek kadar ağırdı; demir gövdesi bağ evinin bir köşesini baştan sona dolduruyordu.*** *Sonra bağın kenarındaki taşa oturduk.* ***(2) Dedem, çevremizdeki asmaların kırk yıl önce toprağa dikilmiş ince birer çubuk olduğunu anlattı. Çubuklar önce kök salmış, ardından filiz vermiş, yıllar geçtikçe kalınlaşıp dal budak sarmış; bugün gördüğümüz bağ, uzun bir süreç içinde meydana gelmiş.*** *Dedem bağa bakarken başka bir şey daha söyledi.* ***(3) Ona göre bağdaki her şey başka bir şeye muhtaçtı: Salkım asmaya, asma toprağa, toprak yağmura… Ama bu zincir, var olmak için hiçbir şeye ihtiyaç duymayan, kendi başına var olan ve öteki her şeyin dayandığı temel bir varlıkta son bulmalıydı.*** *Eve dönerken sepetteki üzümlere baktım.* ***(4) Kimi siyah kimi yeşil, kimi iri kimi ufaktı. Dedem, "Rengi de iriliği de değişir; ama asmada salkım hâlinde yetişen sulu bir meyve olmasa hiçbirine üzüm demezdik." dedi. Ona göre üzümü üzüm yapan, bu değişmeyen nitelikti.****"*

Günlükteki numaralı bölümlerin her birinde varlık felsefesinin hangi kavramının anlatıldığını belirleyip tabloya yazınız. Her kavramı, bölümdeki bir ayrıntıyla ilişkilendirerek gerekçelendiriniz.

Bölüm	Kavram (4x2 Puan)	Gerekçe (4x2 Puan)
(1)		
(2)		
(3)		
(4)		

5. Aşağıdaki diyaloğu okuyunuz.

Konser Salonunun Merdivenlerinde

Şehir orkestrasının piyano konserinden çıkan Mert, İpek ve Sude, dinledikleri konser üzerine konuşmaktadır.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> ***Mert:*** *Piyanist yarın aynı eseri çalsa yine biraz farklı çalacak; yıllar sonra tuşlar aşınacak, bu salon belki yıkılacak. Duyduğumuz sesler doğuyor, değişiyor ve yok oluyor; bu yüzden asıl gerçek onlar olamaz. Bu seslerin ardında, kulakla değil yalnızca akılla kavranabilen, hiç değişmeyen ve kusursuz olan asıl ezgi var. Bu akşam salonda duyduğumuz her ses, ona ancak benzemeye çalışıyor.*
>
> ***İpek:*** *Ben müziğin ne olduğunu ne piyanonun tellerinde ne de duyuların ötesindeki başka bir dünyada arıyorum. Aradığım şey, ezgiyi dinlerken bilincimde beliren deneyimin kendisi. Piyanistin kim olduğunu, biletin fiyatını, eser hakkında önceden okuduğum yorumları bir kenara koyup yalnızca bilincimde beliren bu hâle yönelirsem, ezgiyi ezgi yapan ve hiç değişmeyen özüne ulaşabilirim.*
>
> ***Sude:*** *Ben en çok piyanistin kendisini düşündüm. Sahnedeki piyano, yapılmadan önce ne işe yarayacağı belirlenmiş bir araçtır. Oysa o kadın dünyaya piyanist olarak gelmedi. Önce var oldu; sonra çocukken ailesinin istediği meslek yerine piyanoyu seçti, bu seçimin yükünü yıllarca çalışarak taşıdı. Kim olacağını doğuştan getirmedi, kendi özgür seçimleriyle ve sorumluluğunu üstlenerek kendisi belirledi.*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Mert, İpek ve Sude'nin görüşlerini varlık felsefesindeki akımlarla eşleştirerek tabloya yazınız. Eşleştirmenizin gerekçesini öğrencinin sözünden bir ayrıntıyla açıklayınız.

Öğrenci	Akım (3x2 Puan)	Gerekçe (3x2 Puan)
Mert		
İpek		
Sude		

5.2. Üç öğrencinin görüşlerinin varlığın var olup olmadığı problemi karşısındaki ortak tutumunu yazınız (3 puan). Mert ile İpek'in görüşlerinin varlığın ne olduğu problemine verdikleri cevap bakımından bir farklı yönünü açıklayınız (4 puan).

6. Aşağıdaki diyaloğu okuyunuz.

Bilgi Yarışmasına Hazırlık

Okulun bilgi yarışmasına hazırlanan Mert, İpek ve Sude, kendilerine verilen hazırlık kitapçığındaki bilgilere güvenip güvenemeyeceklerini tartışmaktadır.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> ***Mert:*** *Kitapçıktaki şu yargıya bakın: "Bir bütün, kendi parçalarının her birinden büyüktür." Bunu doğrulamak için hiçbir şeyi ölçmem, tartmam gerekmiyor. Zihnim bu yargıyı başka bir kanıta ya da uzun bir muhakemeye başvurmadan, ilk kavrayışta açık seçik görüyor; aksini düşünemiyorum bile. Gözlerim beni sık sık yanıltır, ama aklımın kendiliğinden kavradığı bu tür ilkeler yanıltmaz. Kesin bilgiye ancak akıl yoluyla ulaşırız.*
>
> ***İpek:*** *Kitapçıkta "Bu türkü ağır bir ezgiyle söylenir." diye de bir bilgi var. Oysa dün aynı türküyü birlikte dinledik; sen hızlı buldun, ben ağır. Bildiğimizi sandığımız her şey duyumlarımıza dayanıyor, duyumlarımız da o anki durumumuza göre kişiden kişiye değişiyor. Kitapçığı yazan da kendi duyumuna göre yazmış. Bana doğru gelen benim için, sana doğru gelen senin için doğrudur; herkesi bağlayacak bir doğruyu aramak boşuna.*
>
> ***Sude:*** *Bence kitapçıktaki bilgileri sınarsak hangisinin doğru olduğunu öğrenebiliriz. Ama bunu ne yalnızca akılla ne yalnızca gözlemle yaparız. Bilgi, gözlemlerimizin getirdiği ham malzemeyle başlar; bu malzeme zihnimizde zaten bulunan kavramlarla düzenlenmeden bilgiye dönüşmez. Kitapçıkta "Deniz seviyesinden yükseğe çıkıldıkça su daha düşük sıcaklıkta kaynar." yazıyordu. Yayladaki evimizde suyu termometreyle ölçerek kaynattım ve suyun 100 derecenin altında kaynadığını gördüm. Kitapçıktaki yargı, gerçekte olanla örtüştüğü için doğrudur.*

Her öğrencinin bilgi anlayışına göre aşağıdaki sorulara verebileceği cevapları, ilgili felsefi yaklaşımın ya da ölçütün adıyla birlikte tabloya yazınız.

Öğrenci	Doğru bilgi mümkün müdür? (3x2 Puan)	Bilginin kaynağı nedir? (3x2 Puan)	Doğruluğun ölçütü nedir? (3x2 Puan)
Mert			
İpek			
Sude			

Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba'nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif